

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 17

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În România, Partidul Comunist a luat inițiativele menite să reducă țara la starea de obediență față de Uniunea Sovietică. [...] Primul pas era înregimentarea României în blocul sovietic. [...] Al doilea pas către totalitarism a fost consolidarea partidului unic de masă. [...] Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române în aprilie 1948 și introducerea sistemului judecătoresc de sorginte sovietică. Constituția prelua tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, avea o singură cameră [...]. Un Prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, acționa în numele Adunării când aceasta nu se afla în sesiune, ceea ce se întâmpla destul de des, în timp ce Consiliul de Miniștri era organismul executiv suprem. Toate acestea se aflau, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum o dovedește articolul 32: «Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilite prin Constituție». Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist [...]»

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Guvernul condus de P. Groza [...] a dat o atenție primordială industriei. El a urmat îndeaproape principiile și strategia schițate de Gheorghiu-Dej la Conferința Națională a Partidului Comunist din octombrie 1945. A condiționat direct atât refacerea economică a țării, cât și progresul ei [...] de capacitatea sa de a se industrializa cât mai rapid posibil. De asemenea, el a atribuit statului rolul decisiv în acest proces [...], și, ca urmare, statul ar fi fost acela care ar fi alocat materiile prime, ar fi reglementat vânzarea și prețurile mărfurilor și ar fi controlat investiția de capital. Până în toamna anului 1945, guvernul Groza stabilise primatul statului în industrie, printr-o serie de decrete-lege, ce reglementau domeniile căilor ferate, producției miniere și petroliere, precum și prețurile și salariile. Această activitate legislativă s-a intensificat în 1946, pe măsură ce Partidul Comunist și-a extins influența în întreaga economie. Controlul exercitat de acesta asupra problemelor economice și financiare era practic total, când, la 1 decembrie 1946, Gheorghiu-Dej, secretarul general al partidului, și-a asumat conducerea nou creatului Minister al Economiei Naționale, atotputernicul organism de planificare și coordonare, a cărui funcție principală era mobilizarea întregilor resurse ale țării pentru îndeplinirea politicii economice comuniste.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la „libertățile civile”. **2 puncte**
3. Menționați câte o instituție de stat la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în România este impus modelul totalitar sovietic. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei ideologii specifice democrației din Europa, în secolul al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Odată cu trecerea timpului, în alianța României cu Tripla Alianță au apărut numeroase fisuri. [...] Războaiele balcanice au constituit testul cel mai sever al alianței României cu Austro-Ungaria. Victoria rapidă și decisivă a Bulgariei asupra Turciei în Primul Război Balcanic din 1912 a stârnit profundă îngrijorare la București pentru că amenința să tulbure echilibrul de putere din zonă. [...]

[...] Al Doilea Război Balcanic [1913] a fost scurt și dezastruos pentru Bulgaria și, prin Tratatul de la București din 28 iulie/10 august 1913, Bulgaria a cedat României sudul Dobrogei. În urma războiului, România și-a sporit prestigiul datorită posturii de garant al echilibrului de putere din Balcani și și-a mărit încrederea în forțele proprii. Nu este nicio îndoială că această criză balcanică din 1912-1913 a desăvârșit îndepărtarea României față de Austro-Ungaria și Tripla Alianță.

În primăvara anului 1914, apropierea dintre România și Tripla Antantă (Marea Britanie, Franța, Rusia) era un fapt real. [...] Diplomații francezi [...] și-au coordonat politica cu cea a Rusiei care, la îndrumarea ministrului de externe Sazonov, a curtat asiduu România. Vizita țarului la Constanța la 1/14 iunie 1914 a marcat începutul unei noi ere în relațiile dintre cele două țări. Dar prim-ministrul Ionel Brătianu a refuzat să-și angajeze țara în Tripla Antantă. El era dornic să continue apropierea de Rusia, dar nu dorea să amplifice tensiunile cu Austro-Ungaria și respecta puterea militară și economică a Germaniei.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța din care face parte Franța, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați evenimentul militar desfășurat în 1913 și o consecință a acestuia pentru România, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Primul Război Balcanic. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la atitudinea Rusiei față de România în 1914, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România, în primele două decenii după evenimentele la care se referă sursa dată, a contribuit la consolidarea democrației. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre instituțiile centrale din spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- menționarea a două instituții centrale constituite în spațiul intracarpatic, în secolele al XII-lea – al XIV-lea și a câte unei caracteristici a fiecăreia;
- prezentarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc extracarpatic, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea;
- precizarea unui fapt istoric referitor la instituții centrale din spațiul românesc, desfășurat în secolul al XVI-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din Moldova, în secolul al XVIII-lea, după 1711 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.